

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team:

Onderwerp:

Zienswijze projectstart landelijk waterstofnetwerk en ontwikkelingen Deventer

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 15-04-2025
Notanummer	: 2025-287
Datum	: 15-04-2025
Programma	: 04b - Energietransitie
Portefeuillehouder	: Wethouder Van Essen,
Bijlage(n)	: 20250306 Waterstofnetwerk Oost-Nederland brief informeren bestuursorganen.docx,Zienswijze voornemen en participatie waterstofnetwerk oost nederland namens college Deventer.docx

Parafering

07-04-2025: Wethouder07-04-2025: Regiemanager

Agendering

* 09-04-2025: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

* 10-04-2025: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris

Definitieve akkoord

15-04-2025

B & W d.d.: 15-04-2025

Besluit

1. De voorliggende zienswijze richting het ministerie van Klimaat en Groene Groei en Hynetworks vast te stellen en in te dienen

2. De raadsmededeling vast te stellen en aan te bieden aan de raad

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) bereidt samen met Hynetwork (dochteronderneming Gasunie) de aanleg van een landelijk waterstofnetwerk voor. Deze zogenoemde waterstofbackbone moet de 5 grote industriële clusters in Nederland gaan voorzien van waterstof. Deze backbone loopt van Delfzijl richting Limburg ook over Deventer grondgebied, ten oosten van Bathmen. Een aftakking op deze landelijke backbone biedt grote kansen voor de verduurzaming van het Deventer bedrijfsleven en mogelijk in de toekomst ook voor de gebouwde omgeving middels warmtenetten op waterstof.

De publicatie van het Voornemen en voorstel voor Participatie Waterstofnetwerk Oost-Nederland door KGG is de start van de projectprocedure om het landelijke netwerk te realiseren. Het college maakt gebruik van de mogelijkheid om hierop een zienswijze in te dienen, zie bijlage.

Beoogd maatschappelijk resultaat

- * Aanleg van een landelijk waterstofnetwerk en het verbinden van de landelijke 5 energieclusters;
- * Lobby voor een aftakking van dit landelijke netwerk naar Deventer, met als doel;
- * Waterstof als belangrijk onderdeel in het toekomstige Deventer energiesysteem te integreren;
- * Verduurzaming van energie-intensieve bedrijven in Deventer, de cluster 6 bedrijven;
- * Verduurzaming en verminderen van netcongestie door de rol van waterstof (voor de piekcapaciteit) bij warmtenetten te verkennen.

Kader

- * Deventer Energievisie en Uitvoeringsprogramma, 20 maart 2024.
- * Gemeentelijk Plan van Aanpak Netcongestie, 13 september 2024.

Betrokken partijen en participatie

- * Hynetwork (Gasunie)
- * GROHW partners
- * Provincie Overijssel
- * Netbeheerders Firan en Enexis

Toelichting op participatiebeleid

n.v.t.

Argumenten voor en tegen

N.v.t.

Financiële consequenties en dekking

N.v.t.

Openbaarmaking en communicatie

Raadsmededeling en zienswijze aanbieden aan de raad.

Aanpak en uitvoering

Via diverse kanalen wordt gelobbyd om een Deventer aftakking op de backbone onderdeel te maken van de plannen van Hynetwork.

- * Een van de stappen hiervoor is het indienen van een Expression of Interest (EOI) bij Hynetwork. Deze EOI is opgesteld in samenwerking met Firan en Enexis en inhoudelijk bijna afgerond. Op dit moment kan Hynetwork officieel nog geen lokale of regionale netwerken aansluiten, vanwege het ontbreken van landelijk instrumentarium en marktordeningsbeleid. Echter krijgen we bestuurlijk vanuit de Gasunie/Hynetwork het signaal dat het indienen van een EOI wel mogelijk is, als dat vanuit 1 bedrijf wordt gedaan i.p.v. namens een consortium. Hiervoor benaderen we Nefit Bosch.
- * Daarnaast kan Deventer, met het koploperproject GROHW, een goede pilot zijn voor KGG om dit instrumentarium in de praktijk verder te ontwikkelen. Dit aanbod wordt in de zienswijze aan Hynetwork/KGG gedaan.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Zienswijze projectstart landelijk waterstofnetwerk en ontwikkelingen Deventer		
Nummer	2025-287	Portefeuillehouder	Wethouder Van Essen,
Team	DEV-BLD-R	Datum	15-04-2025

Inleiding

Het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) bereidt samen met Hynetwork (dochteronderneming Gasunie) de aanleg van een landelijk waterstofnetwerk voor. Deze zogenoemde waterstofbackbone moet de 5 grote industriële clusters in Nederland gaan voorzien van waterstof. Deze backbone loopt van Delfzijl richting Limburg ook over Deventer grondgebied, ten oosten van Bathmen. Een aftakking op deze landelijke backbone biedt grote kansen voor de verduurzaming van het Deventer bedrijfsleven en mogelijk in de toekomst ook voor de gebouwde omgeving middels warmtenetten op waterstof.

De publicatie van het Voornemen en voorstel voor Participatie Waterstofnetwerk Oost-Nederland door KGG is de start van de projectprocedure om het landelijke netwerk te realiseren. Het college maakt gebruik van de mogelijkheid om hierop een zienswijze in te dienen, zie bijlage.

Kader

- * Deventer Energievisie en Uitvoeringsprogramma, 20 maart 2024.
- * Gemeentelijk Plan van Aanpak Netcongestie, 13 september 2024.

Kern van de boodschap

De aanleg van het landelijke waterstofnetwerk, met een tracé door Oost Nederland, biedt kansen voor het realiseren van een aftakking naar het GROHW waterstofnet en het verduurzamen van het bedrijfsleven in Deventer.

Nadere toelichting

In het GROHW project werken partners Nefit-Industrial, Nefit-Bosch, Firan, Essent en Witteveen+Bos samen aan de aanleg van een open, lokaal waterstofnet waar in de toekomst ook andere bedrijven zich bij kunnen aansluiten. Het project is gehonoreerd in het kader van de Regiodeal en ontvangt daarmee een stevige financiële impuls. In 2025 wordt gewerkt aan het verder uitrollen en klaarmaken van het netwerk, in de volgende projectfase wordt ook een elektrolyser aangesloten om lokaal groene waterstof te produceren.

Het lokale GROHW netwerk in combinatie met de leveringszekerheid en volume vanuit de landelijke backbone bieden een grote kans om energie-intensieve bedrijven in Deventer te verduurzamen. Daarnaast kan waterstof een belangrijke rol spelen bij verduurzamen van warmtenetten. Daarin zien we waterstof niet als toepassing voor individuele huishoudens, maar wel als belangrijke energiebron voor (de piekbelasting) van warmtenetten. Om het realiseren van een aftakking op de backbone verder te onderzoeken dient het consortium GROHW hiervoor dit voorjaar een verzoek in bij Hynetwork, via een zogenaamde Expression of Interest (EOI).

Naar verwachting is de landelijke waterstof backbone in 2033 in werking; een aftakking naar Deventer zal dan ook niet voor die tijd operationeel zijn. In de komende periode zal de rol van waterstof in het toekomstig energiesysteem van Deventer verder worden uitgewerkt.

Datum 7 maart 2025

Betreft Publicatie Voornemen en voorstel voor Participatie Waterstofnetwerk Oost-Nederland

Geachte raadsleden,

Met deze brief wil ik u informeren over het project Waterstofnetwerk Oost-Nederland. Het project gaat formeel van start met de publicatie van het Voornemen en Voorstel voor Participatie, dat van 7 maart tot en met 17 april ter inzage ligt. Deze brief geeft een korte samenvatting van het project en de procedure, de huidige stand van zaken en een kleine vooruitblik.

Voornemen en voorstel voor Participatie

Hynetwork, een 100% dochteronderneming van Gasunie, bereidt in samenwerking met het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) de aanleg van Waterstofnetwerk Oost-Nederland voor. Het Waterstofnetwerk Oost-Nederland maakt onderdeel uit van het landelijk waterstofnetwerk. Het landelijk waterstofnetwerk verbindt de vijf industrieclusters in Nederland met elkaar, met het buitenland en met de waterstofopslag bij Veendam. Het Waterstofnetwerk Oost-Nederland is deel van dit netwerk en sluit in het noorden bij Ommen aan op het Waterstofnetwerk Drenthe Overijssel. In het Zuiden, bij Boxtel, sluit het project aan op de Delta Rhine Corridor. De verbinding bestaat uit een bestaande aardgasleiding die omgebouwd wordt voor het transport van waterstofgas.

Wat houdt het project in?

Het ombouwen van een aardgasleiding houdt in dat de bestaande leiding door beperkte aanpassingen bruikbaar wordt gemaakt voor het transport van waterstofgas. De ombouw van een aardgastransportleiding naar een waterstoftransportleiding zal op enkele tientallen kleine werklocaties in Oost-Nederland leiden tot zichtbare werkzaamheden aan afsluiterlocaties. Wanneer de leiding in gebruik is voor het transport van waterstof is er geen zichtbare impact op de leefomgeving. Hynetwork wil het project Waterstofnetwerk Oost-Nederland realiseren in de periode 2028-2032.

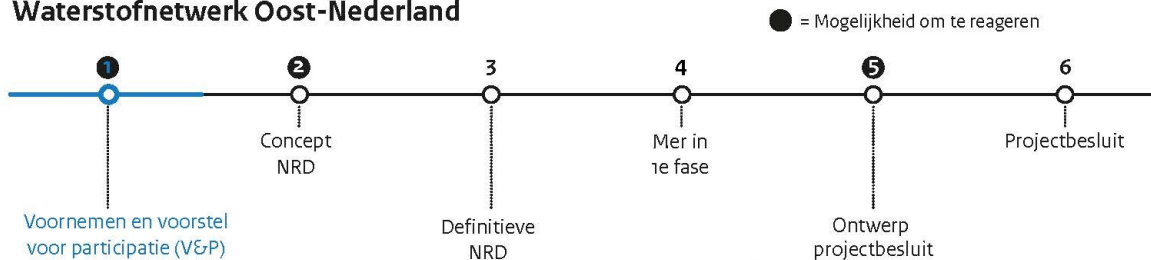
De procedure

Dit energieproject is van nationaal belang en daarom is de projectprocedure van toepassing. Deze regeling ziet erop toe dat grote projecten met een publiek belang en uiteenlopende belangen onder centrale regie uit te voeren. Dit gebeurt door afstemming met initiatiefnemers, bevoegde gezagen, belanghebbenden, grondeigenaren en burgers. Op deze manier wordt alle infrastructuur ruimtelijk zorgvuldig ingepast. Dit wordt uiteindelijk vastgelegd in een projectbesluit. Door de samenhang in de besluitvorming en de communicatie is ook de inspraak helder geregeld.

Het project start nu met de verkenningsfase. Het eindresultaat van de verkenning is het vaststellen van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Daarin staat hoe en welke milieueffecten onderzocht gaan worden. Het concept van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) wordt ter inzage gelegd. Omdat het aan het begin van de projectprocedure al duidelijk is dat er slechts één tracé mogelijk is, wordt er één project-MER opgesteld. In de bijlage bij het Voornemen en Voorstel voor Participatie staat nader beschreven waarom er maar één tracé mogelijk is voor dit project.

In de planuitwerkingsfase (verwacht 2025 tot 2027) wordt de verkenning verder in detail uitgewerkt. Hierna wordt het besluit vastgelegd in een projectbesluit.

Waterstofnetwerk Oost-Nederland

Wat doet het ministerie?

De minister van KGG en de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening stellen het projectbesluit vast. Het projectbesluit wijzigt in één keer de functie (voorheen bestemming) van de leiding van aardgas naar waterstofgas voor het gehele tracé.

Besluiten die voor het project nodig zijn, worden zoveel mogelijk voorbereid in één gecoördineerde procedure. De bevoegdheid voor deze vergunningen blijft bij de betrokken bevoegde gezagen, wel worden deze gezamenlijk gepubliceerd door het ministerie van KGG.

Publicatie Voornemen en Voorstel voor Participatie

Het Voornemen en Voorstel voor Participatie is gepubliceerd op de website van RVO www.rvo.nl/waterstofnetwerk-on. Daarnaast wordt ook in de Staatscourant kenbaar gemaakt dat de minister heeft ingestemd met het stuk. Ook wordt u aangemoedigd om via uw eigen (media) kanalen deze mijlpaal binnen uw regio kenbaar te maken. Het Voornemen en voorstel voor Participatie ligt van 7 maart t/m 17 april ter inzage.

Afstemming en voorbereiding

In het kader van de hiervoor beschreven procedure vinden er formele en informele overlegmomenten plaats met betrokken bevoegde gezagen. Gedurende het planvormingsproces wordt via informeel overleg beoogd te zorgen voor een goede afstemming tussen alle betrokkenen,

resultierend in een breed gedragen project. Daarnaast voorziet de procedure in diverse formele afstemmingsmomenten waarbij betrokken bestuursorganen en adviseurs geraadpleegd worden. Ook zullen op verschillende momenten in de procedure informatiebijeenkomsten voor omwonenden, belanghebben en andere belanghebbenden worden gehouden waarbij reacties of zienswijzen op ter inzage gelegde stukken kunnen worden ingediend. Daarnaast zal met specifieke doelgroepen zoals grondeigenaren overleg worden gevoerd zodat zij hun belangen goed kunnen inbrengen.

Online informatiebijeenkomst

19 maart vindt er van 14:00 tot 15:00 uur een online informatiebijeenkomst plaats. Tijdens deze bijeenkomst worden presentaties gegeven en kunt u vragen stellen via de chat of uw ideeën inbrengen over het project. U kunt zich aanmelden via het aanmeldformulier op www.rvo.nl/waterstofnetwerk-on.

Fysieke inloopbijeenkomsten

Ook organiseert het ministerie van KGG samen met Hynetwork fysieke inloopbijeenkomsten. U kunt (zonder aanmelding) in- en uitlopen tussen 19:00 en 21:00 uur.

De bijeenkomsten zijn op:

1. 25 maart, 19:00-21:00 uur in Kulturhus 't Kruispunt in Laren (Gelderland)
2. 26 maart, 19:00-21:00 uur in Boerderij 't Dommeltje in Boxtel

Bij de inloopbijeenkomst vindt u informatie over het project en over de procedure. Ook kunt u uw vragen stellen aan medewerkers van Hynetwork en het ministerie van KGG.

Voor meer informatie of eventuele vragen kunt u contact opnemen met de projectleider bij het ministerie van KGG.

Grote Kerkhof 1
Postbus 5000
7400 GC Deventer

14 0570
telefoon

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Hynetwork Services

direct telefoonnummer

gemeente@deventer.nl
e-mail

DEV-BLD-RUI-EN/ 2025-287
kenmerk

uw referentie

16 april 2025
datum

M. Lingeman

contactpersoon

Zienswijze Voornemen en voorstel voor participatie
Waterstofnetwerk Oost Nederland
onderwerp

Geachte Minister van Klimaat en Groene Groei, geachte mevrouw Hermans,
Geacht Hynetwork Services, geachte heer Hooghiem,

De gemeente Deventer heeft kennisgenomen van de ter inzagelegging van het Voornemen en Voorstel voor Participatie Waterstofnetwerk Oost-Nederland door het ministerie van Klimaat en Groene Groei en Hynetwork Services. Als gemeente onderschrijven we het belang en de rol van waterstof in het verduurzamen van de energiemix. Het verbinden van de vijf industrieclusters in Nederland middels de zogenoemde waterstofbackbone levert een belangrijke bijdrage aan de landelijke energietransitie. En ook regionaal en lokaal zien we een grote rol voor groene waterstof in het verduurzamen van industriële bedrijven in Cluster 6.

In Deventer is in 2019 het unieke samenwerkingsverband GROHW gestart met 's werelds eerste open lokale groene waterstofketen voor bedrijven. GROHW staat voor GRGreen, Oxygen, Hydrogen Wasteheat. Decentraal wordt hier middels een elektrolyser tot 50 MW aan waterstof geproduceerd en afgenomen door de deelnemende bedrijven. Daarbij wordt ook de vrijkomende zuurstof en restwarmte benut.

Dit lokale netwerk speelt een onmisbare rol in het verduurzamen van de Cluster 6 industrie in Deventer, samen met andere energie-intensieve bedrijven. Daarnaast kan waterstof een belangrijke rol spelen bij verduurzamen van warmtenetten. Duurzame warmtebronnen zijn in Deventer zeer beperkt beschikbaar zijn, er is lokaal geen restwarmte van de industrie of afvalverwerking. Daarmee zal in Deventer de warmtevraag ingevuld moeten worden door een combinatie van elektrificatie, waterstof en biogas. Daarin zien we waterstof niet als toepassing voor individuele huishoudens, maar wel als belangrijke energiebron voor (de piekbelasting) van warmtenetten. De aansluiting van het lokale waterstofnetwerk in Deventer op de landelijke waterstofbackbone is een enorme kans voor de verduurzaming en economische ontwikkeling van de stad en de regio.

Op dit moment ontbreekt nationale marktregulatie nog voor lokale en regionale waterstofinfrastructuur. Toch dient het gezamenlijke consortium GROHW dit voorjaar een Expression of Interest (EOI) in voor het realiseren van een aansluiting op de waterstofbackbone bij Hynetwork.

Het GROHW waterstofnetwerk is het pionier project waar nu de landelijke standaarden voor regionale netten worden uitgewerkt. Deventer biedt hiermee unieke praktijkervaring om mee te nemen in de

ontwikkeling van het landelijke marktorderingsmodel voor regionale en lokale waterstofnetten. We zien wederzijdse meerwaarde om met dit pilotproject het ministerie van Klimaat en Groene Groei te ondersteunen en te faciliteren bij het ontwikkelen van landelijk beleid.

De projectplanning vanuit Hynetwork vraagt om een besluit om de aftakking op de waterstofbackbone in 2025 mee te kunnen nemen in de ontwerpfase. Daarom werkt het GROHW consortium naast de EOI ook aan een voorbereidende tracéstudie voor de aansluiting van de backbone op het lokale netwerk.

Afrondend, als college ondersteunen we het project waterstofnetwerk Oost-Nederland en zien we grote potentie voor de verduurzaming van industrie, landelijk maar zeker ook voor ons lokale bedrijfsleven. Het unieke Deventer waterstofproject GROHW biedt kansen om de koppeling van de waterstofbackbone met een lokaal netwerk verder te ontwikkelen en de praktijkervaring om landelijk beleid en nationale marktregulatie op waterstofinfrastructuur te toetsen. Over de kansen in Deventer die het waterstofproject GROHW biedt gaan we graag bestuurlijk en ambtelijk verder in gesprek.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris, de burgemeester,

J.P. Wassens

R.C. König